

REDENGEVENDE OMSCHRIJVING

LUPINESTRAAT 14

Datum aanwijzingsbesluit: 04-06-2024
Grondslag: Gemeentelijk monument overeenkomstig Erfgoedverordening Gemeente Eindhoven
Monumentnummer: GM0503 en GM0504

BASISGEGEVENS

Adres	Lupinestraat 14
Stadsdeel	Stratum
Perceelnummer	STM00 D 3257
Categorie	Onderwijs
Bouwtype	Schoolgebouw (gangschool) met gymzaal
Bouwjaar	1953-1954
Architect	J.J.M. van Halteren
Opdrachtgever	-
Bouwstijl	Delftse School
Kunst	-
Huidige functie	Gezondheidszorg (diverse organisaties)
Oorspronkelijke functie	Fatimaschool met gymzaal
Aard van bescherming	De bescherming heeft betrekking op het schoolgebouw met overblijflokaal, gymzaal en nevenruimtes, uit 1953-1954, inclusief interieurs, en de aan de Lupinestraat gelegen bakstenen erfafscheiding met toegangshek.
Onderdeel complex	-



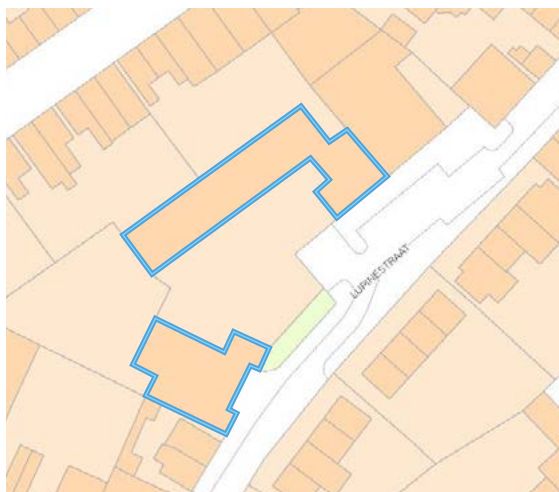
OMSCHRIJVING

Omschrijving

Schoolgebouw met overblijflokaal en gymzaal met nevenruimtes uit de periode 1953-1954, uitgevoerd in Delftse school trant naar ontwerp van architect J.J.M. van Halteren. Het terrein wordt aan de Lupinestraat, tussen het overblijflokaal en de gymzaal, van de openbare weg gescheiden door een bakstenen erfafscheiding met hekwerk.

Motivering

Het ensemble, bestaande uit een schoolgebouw met overblijflokaal, een gymzaal en een erfafscheiding uit de periode 1953-1954, voldoet aan onderstaande criteria en is derhalve beschermenswaardig als gemeentelijk monument in Eindhoven.



Lupinestraat 14 betreft blauwe contour

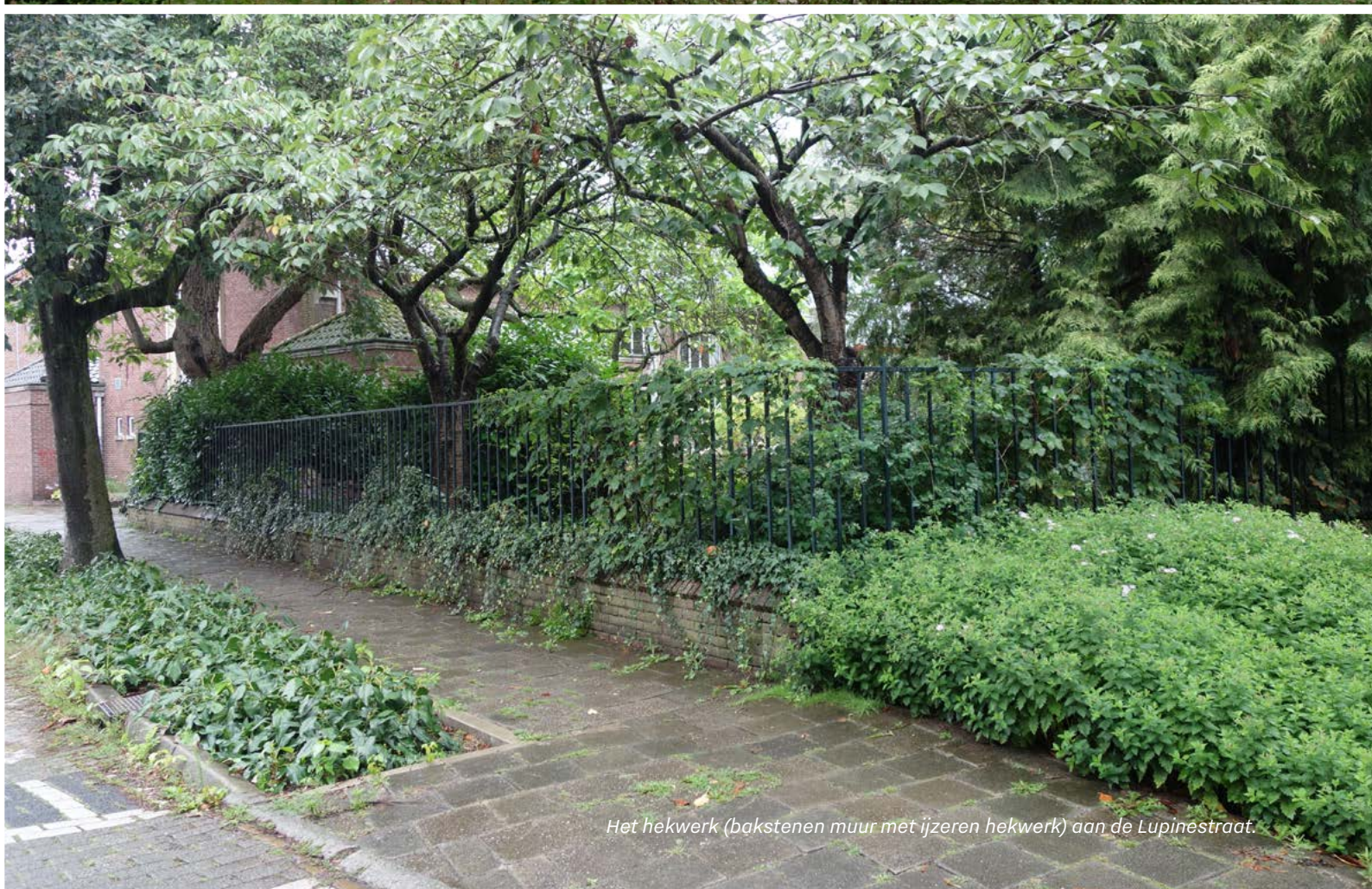
Aanvullende foto's







Zicht op het schoolgebouw met rechts het overblijflokaal, vanaf de Lupinestraat.



Het hekwerk (bakstenen muur met ijzeren hekwerk) aan de Lupinestraat.



Zicht op het overblijflokaal (met de oorspronkelijke stalen ramen) vanaf de Lupinestraat.



Zicht op de hoofdentree van het schoolgebouw in de naar de Lupinestraat gekeerde voorgevel. Rechts de zuidwestelijke kopgevel van het overblijflokaal.



Zicht op de naar de Lupinestraat gekeerde voorgevel van het schoolgebouw.



Zuidwestelijke kopgevel van het overblijfslokaal. Tevens zicht op de helft van de toegangspoort tussen opgemetselde hekposten.



Zicht op de naar de Lupinestraat gekeerde gevel van het overblijflokaal, met vensters met stalen ramen



Zicht in de tuin voor het schoolgebouw, met rechts het schoolgebouw en links het gymlokaal.



Zicht op de gymzaal (noordgevel).



Zicht op de gymzaal met nevenruimtes vanaf de Lupinestraat (oostgevel).



Waardering

Architectuur-, bouw-, en kunsthistorische waarde

Als een in hoofdvorm goed en op detail niveau redelijk gaaf voorbeeld van een halschool uit de vroege naoorlogse periode, uitgevoerd in Delftse schooltrant, heeft het ensemble architectuurhistorische waarde. De school met overblijflokaal en gymzaal zijn van belang vanwege het markante type, de stijlkenmerken, de detaillering en de materiaaltoepassingen. De invullingen van de gevelopeningen van het gymlokaal en het schoolgebouw (niet van het overblijflokaal) zijn vernieuwd, echter overwegend conform de oorspronkelijke detaillering. Het ensemble is tevens van belang als onderdeel van het oeuvre van architect Van Halteren.

Stedenbouwkundige en/of ensemblewaarde

De school met overblijflokaal vormt met de gymzaal, de voortuin en de hekwerken met poort een karakteristiek en beeldbepalend ensemble aan de geknikte Lupinestraat. Er is bovendien samenhang met de belendende (woon)bebouwing in de straat, die merendeels uit dezelfde bouwtijd stamt. Het is illustratief voor de ontwikkeling van de wijk Stratum, welke in de naoorlogse periode verder werd uitgelegd en ingevuld.

Cultuurhistorische waarde

Het ensemble heeft cultuurhistorische waarde als een nog goed als zodanig herkenbare onderwijsvoorziening uit de tijd rond 1950-1955. Het gebouw werd opgericht als school voor bijzonder lager onderwijs. Ondanks het gewijzigde gebruik is de oorspronkelijke functie nog goed afleesbaar.

Gaafheid en herkenbaarheid

Goed en redelijk gaaf voorbeeld van een halschool met gymzaal en overblijflokaal uit de vroege naoorlogse periode. Hoewel de invullingen van de vensters van het schoolgebouw en de gymzaal zijn vernieuwd (naar oorspronkelijk voorbeeld), is het oorspronkelijke concept goed herkenbaar behouden gebleven.

Zeldzaamheid

Als bijzonder en redelijk gaaf behouden gebleven naoorlogs ensemble (schoolgebouw met gymlokaal, overblijflokaal en tuin met hekwerk) uit de naoorlogse periode heeft het geheel enige zeldzaamheidswaarde voor Eindhoven.

Beschrijving

Ontwikkelingsgeschiedenis

De school voor Bijzonder lager onderwijs is in enkele kort opeenvolgende fasen ontworpen (door J.J.M. van Halteren) en gebouwd in Delftse School trant. Het ontwerp uit 1953 omvat de tweelaags schoolvleugel en de westelijk hierop aansluitende speelplaats met rijwielberging, een iets ouder ontwerp uit 1952 toont ook het overblijflokaal, rechts voor het hoofdgebouw, met vermelding dat die voorlopig nog niet wordt uitgevoerd. In de jaren 1953-1954 vindt de bouw plaats, waarbij vermoedelijk als laatste de gymzaal aan de westzijde is toegevoegd. In 1954 werd aan de oostzijde, tegen het overblijflokaal, een woning gebouwd, behorende bij de drankengroothandel Michaël Vromans (Lupinestraat 12). Het schoolgebouw met overblijflokaal en gymzaal ondergingen in de loop der tijd enkel wijzigingen op detailniveau (zoals vernieuwing van de invullingen van de vensters van de school en het gymlokaal met nevenruimtes), en hoewel het gebouw tegenwoordig geen onderwijsfunctie meer heeft, bleef het oorspronkelijke karakter goed behouden.

De in Amsterdam geboren Van Halteren was voornamelijk actief in de provincies Gelderland en Noord-Brabant. In 1920 vestigde hij zich in Den Bosch. Zijn oeuvre bestaat vooral uit rooms-katholieke kerken, kloosters, ziekenhuizen en inrichtingen voor opvoeding en onderwijs. Ook ontwierp hij villa's en landhuizen.

Situering en ruimtelijke context

De school ligt in de wijk Stratum, in het gebied oostelijk van de kern van Stratum, die in het interbellum geleidelijk aan werd opgenomen in de stadsuitbreiding ten zuidoosten van het centrum van Eindhoven. In dit deel van de buurt ontstonden in het interbellum eerst lange lintbebouwingen langs bestaande wegen als Leenderweg en Heezerweg. Op de binnenterrein ontstonden tuindorpachtige buurtjes. De traditionele stratenverkaveling is kenmerkend voor de vooroorlogse stedenbouw in dit deel van Eindhoven. In de naoorlogse periode werd de wijk verder uitgelegd en zijn restruimten verder ingevuld, zoals bij de Lupinestraat, die in de jaren 1950 nieuw werd aangelegd. Het schoolcomplex vult hier met de vroegere drankengroothandel (nr.12) met woning het leeuwendeel van de noordelijke wand in het brede deel van de straat. De markante haakvormige opzet van de school biedt ruimte aan een voorplein en een grote voortuin met oorspronkelijke hekwerken en poort. Deze tuin maakt deel uit van het oorspronkelijke ontwerp.

Gebouwbeschrijving¹

Hoofdvorm

Het betreft een 8-klassige school van het gangtype, een langwerpig tweelaags gebouw met zadeldak en een gesmoorde keramische pannendekking. De lokalen liggen aan de voorzijde, de gang aan de achterzijde van het gebouw. In het oostelijke deel bevindt zich de hoofdentree, met hal en tegen de oostgevel geplaatst trappenhuis. Een tweede trappenhuis bevindt zich aan de westzijde van de gang. Rechts op de voorgevel (rechts van de hoofdentree) sluit een eenlaags tussenlid onder haaks geplaatst zadeldak aan, dat de school verbindt met het rechts op het voorterrein gelegen eenlaags overblijflokaal. Ook deze is voorzien van een zadeldak met gesmoorde keramische pannen.

Even ten zuidwesten van de school staat het rechthoekige gymlokaal met aangrenzende lagere nevenruimtes. De gymzaal is voorzien van een met gesmoorde keramische pannen gedekt zadeldak en beide nevenruimtes (één aan de noordzijde en één aan de zuidzijde) hebben een schilddakje met gesmoorde keramische pannen.

De gevels van alle hiervoor genoemde bouwdelen zijn opgetrokken in baksteen in halfsteens verband.

Exterieur schoolgebouw

De gevels van het langgerekte schoolgebouw zijn gemetseld in rode baksteen in halfsteens verband en sluiten aan de lange zijden af met een band met siermetselwerk onder een houten bakgoot op klossen. De ingang bevindt zich rechts in de naar de Lupinestraat gekeerde voorgevel en is voorzien van een kunststenen omlijsting. Deze ingang bevat dubbele houten deuren met ruit en decoratief siersmeedwerk aan de onderzijde, onder een gedeeld bovenlicht met twee 2-ruits ramen. De lokalen bezitten groepen van vier verenigde vensters met vernieuwde 4-ruits ramen onder een anderhalf steens strek en boven een kunststenen lekdorpel. Deze vensters worden in reeksen van vier in zowel de eerste als tweede bouwlaag van de achtergevel herhaald, afgewisseld door kleine vensters met enkelruits raam ter plaatse van de toiletten en twee ronde vensters ter plaatse van het hoofdtrappenhuis. De als tuitgevels uitgevoerde kopgevels hebben een vrij gesloten karakter, met een venster ter plaatse van de trappenhuisen aan weerszijden van de gang en enkele bescheiden openingen in de eerste bouwlaag.

¹ Er heeft een opname vanaf de openbare weg plaatsgevonden. Niet zichtbare gevels zijn globaal beschreven aan de hand van openbaar beschikbare informatie, zoals bouwtekeningen.

Exterieur overblijflokaal

Rechts van de hoofdentree in de naar de Lupinestraat gekeerde voorgevel van het schoolgebouw vormt een eenlaags tussenlid voor de verbinding met het bakstenen overblijflokaal met zadeldak tussen tuitgevels. De lange gevels van dit overblijflokaal worden aan de bovenzijde afgesloten door een band met siermetselwerk en een houten bakgoot op klossen. De vensters in dit bouwdeel bevatten de uit de bouwtijd daterende stalen invullingen met 4-ruits raam, boven een kunststenen lekdorpel en onder een anderhalf steens strek. Boven in de westelijke kopgevel is een rond venster opgenomen met enkelruits raam.

Het tussenlid is aan de zuidwestelijke zijde voorzien van een entree met stalen deur met ruiten en aan weerszijden een venster met stalen 4-ruits raam.

Exterieur gymlokaal met nevenruimtes

Op het zuidwestelijke deel van het voorterrein staat een bakstenen gymnastiek-gebouw met zadeldak tussen tuitgevels, deels geflankeerd door smallere lage zijbeuken (nevenruimtes) met schilddaken. Deze zijbeuken/nevenruimtes verspringen naar voren ten opzichte van de oostelijke kopgevel (voorgevel) van de gymzaal. De gevels van de nevenruimtes en de lange gevels van de gymzaal worden afgesloten door een band met siermetselwerk. De lange gevels van de gymzaal zijn daarboven voorzien van een houten bakgoot op klossen, en de gevels van de nevenruimtes hebben een geprofileerde kunststenen daklijst. De vensters in zowel de gymzaal als in de nevenruimtes bevatten naar oorspronkelijk voorbeeld vernieuwde meerruits invullingen (en kleine enkelruits ramen ter plaatse van toiletruimtes). De grote vensters van de gymzaal in de noordoostelijke zijgevel zijn gevat in een kunststenen omlijsting. Dit geldt ook voor de entree met daarboven gelegen venster in de naar de Lupinestraat gekeerde kopgevel. Onder de overige vensters, ook in die van de lagere nevenruimtes, is een lekdorpel in kunststeen uitgevoerd.

Interieur

Het interieur is niet bezocht.

Perceelinrichting / tuin

De fraaie voortuin sluit af met een lage bakstenen voetmuur met ezelsrug en ijzeren hekwerk die aan de oostzijde aansluit op het overblijflokaal. Tussen twee hoger opgetrokken bakstenen hekposten met stenen bolbekroning is een ijzeren dubbele inrijpoort opgenomen.